

Käyttöönoton tilanne

Kaikki Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen terveyskeskukset ovat tehneet päätöksen Fialen käyttöönnotosta. Lähes kaikki ovat jo aloittaneet käytön.

Euran kunta ja terveyskeskus. Käyttö alkanut kesäkuussa 2004.

Harjavallan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä (Harjavalta, Kiukainen, Nakkila). Käyttö alkanut kesäkuussa 2004.

Huittisten seudun terveydenhuollon kuntayhtymä (Satshp:n jäsenkunta Huittinen). Käyttö alkanut helmikuussa 2005.

Kiikoisten, Lavian ja Suodenniemen kansanterveystyön kuntayhtymä (Satshp:n jäsenkunta Lavia). Käyttö alkaa kesällä 2005.

Kankaanpään kansanterveystyön kuntayhtymä (Kankaanpää, Honkajoki, Jämijärvi, Karvia). Käyttö alkanut maaliskuussa 2005.

Kokemäen sosiaali- ja terveystoimi. Käyttö alkanut terveydenhuollossa kesäkuussa 2004.

Luoteis-Satakunnan kansanterveystyön kuntayhtymä (Noormarkku, Merikarvia, Pomarkku, Siikainen). Käyttö alkanut kesäkuussa 2004.

Luvian kunnan sosiaali- ja terveysosasto. Käyttö alkanut terveydenhuollossa kesäkuussa 2004.

Porin terveysvirasto. Käyttö alkanut joulukuussa 2004.

Rauman kansanterveystyön kuntayhtymä (Rauma, Eurajoki, Lappi, Kodisjoki) Johtoryhmä tehnyt päätöksen käyttöönnotosta. Suppea aloitus vuoden 2005 aikana.

Satakunnan erityishuoltopiirin kuntayhtymä. Käyttö alkanut toukokuussa ja laajenee vuoden 2005 aikana.

Säkylän ja Köyliön kansanterveystyön kuntayhtymä. Käyttö alkanut marraskuussa 2004.

Uvilan kansanterveystyön kuntayhtymä. Aloitus huhtikuussa 2005.

Satks:n yhteispäivystys. Käyttö alkanut maaliskuussa 2005.

Sairaanhoitopiiri. Pieni määrä kortteja käytössä keskussairaalassa ja työterveysasemalla. Laaja käyttö alkaa syyskuussa 2005.

Työterveyshuolto. Kokeilukäyttö alkaa kesäkuussa 2005.

Yksityiset lääkäriasemat. Kokeilukäyttö alkaa suppealla käyttäjämäärällä kesän 2005 aikana.

Fialen käyttäjiä on tällä hetkellä 250. Salpa-kortteja on hankittu 300.

”Aluetietojärjestelmälle ei ole vaihtoehtoa”

Toteaa lääketieteen ja kirurgian tohtori Pentti Kilku, joka seuraa terveydenhuollon kehitystä päivittäin monessa roolissa. Hän on muun muassa Satakunnan sairaanhoitopiirin hallituksen puheenjohtaja, Porin kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja ja yksi Porin Torilinnan lääkäriaseman omistajista.

Aluetietojärjestelmä (atj) on hänen mielestään yksi osa sitä rakennemuutosta, jota viimeisimpien kahdeksan vuoden aikana on toteutettu Satakunnan sairaanhoitopiirissä.

Mietittyjä ratkaisuja

Pentti Kilkun mielestä on epärealistista olettaa, että terveydenhuollon menoja voitaisiin tulevaisuudessa vähentää.

- Paremminkin kyse on siitä, että saamme menojen kasvukulmaa pienennetyksi. Atj on yksi osa menojen kasvun hillintää. Potilastietojen katselumahdollisuus atj:n avulla on hyvä asia. Jatkossa palveluketjusuunnittelulla on mielestäni erityisen merkittävä rooli potilaiden hoidossa. Vanhuseväestön määrän voimakas kasvu lisää myös erikoissairaanhoitoa. Toisaalta erikoissairaanhoitajaksot kestävät entistä lyhyemmän ajan, jonka jälkeen tarvitaan jatkohoitoja terveyskeskuksissa sekä palveluja eri laitoksissa ja kotona. Potilaan jatkohoidon ja palvelujen suunnittelu atj:n avulla antaa mielestäni loistavat mahdollisuudet vastata tähän haasteeseen.

- Uskon kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden odottavan innolla atj:n käyttömahdollisuuksien laajenemista. Saumaton palveluketju on sekä asiakkaiden että ammattilaisten kannalta hyvä tavoite. Siihen on py-

rittävä rauhallisesti mutta määrätietoisesti. Toimintamallit ovat jo makropilotissa tehdyn työn tuloksena melko hyvin mietittyjä. Digitaaliset palvelut kuvien ja muun tiedon arkistoinnissa tukevat tätä tavoitetta.

Asiat hoidettava

- En ole kuullut yhdestäkään kunnasta esitettävän vaatimuksia, ettei potilaita saisi hoitaa näin hyvin. Jokaisen kunnan lähtökohdaksi on se, että kuntalaiset saavat asianmukaisen hoidon sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Terveydenhuollon hyvä taso on myös monien tutkimusten mukaan ihmisten listalla ykkösenä. -- Tosiasia on silti, että terveydenhuollon menot kasvavat huolestuttavaa vauhtia. Samassa suhteessa kasvavat tosin Satakunnan kuntien muutkin menot. Siksi kuluja on karsittava ja toiminnan tehokkuutta nostettava kaikin mahdollisin keinoin. Tässä työssä ei saa herpaantua hetkeksikään. Uskon, että atj:n kehittämiseen sijoitetuilla panoksilla saadaan vastaisuudessa myös sijoituksia vastaavia hyötyjä. Onneksi erikoissairaanhoitomme tilat, laitteet ja erityisesti henkilökunta ovat tilanteen vaatimalla tasolla, toteaa Pentti Kilku.

Yksityinen sektori mukaan

Pentti Kilkun mielestä suunnitelmat yksityisten lääkäriasemien liittämiseksi mukaan atj:ään ovat kannatettavia.

- Enkä puhu niinkään oman lääkäriasemani ja erikoisalani, nais-tentaudit ja synnytys, mukaanpääsyn puolesta. Suurin hyöty potilastietojen katselusta on monialaisille lääkäriasemille, varsinkin sisätautien, geriatrian, neurologian ja kirurgian aloilla. Kaikkien enemmän tai vähemmän kroonisten sairauksien hoidossa muiden organisaatioiden potilasta koskevilla tiedoilla on merkitystä. Päivittäiset diagnostiset ongelmat helpottuvat, jos tiedot ovat käytettävissä. Yksityinen puoli on nykyisin niin olennainen osa terveydenhuoltoamme, että sen on oltava kehityksessä joka asiassa mukana.

- Erityisesti minua kiinnostaa mahdollisuus käyttää atj:ää jatkossa ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa. Raskauden aikana tehdyt havainnot ennakoivat tutkimusten mukaan hyvin äidin myöhempää terveydentilaa ja sen uhkia. Esimerkiksi raskauden aikaisen korkean verenpaineen, kohonneen verensokerin ja ylipainon tietämisellä voitaisiin ennalta ehkäistä myöhempiä sairauksia. Sitäkin kautta saataisiin melkoisia säästöjä, pohtii Pentti Kilku.

Vuosi kulunut

Vuosi sitten - 4.6.2004 - käytti ensimmäinen lääkäri Fiale -aluetietojärjestelmän viitetietoja potilaansa hoitotilanteessa. Sitä ennen oli Salpahankkeessa tehty pitkiä päiviä testaamalla palvelun toimivuutta ja suunnittelemalla

käytön aloitusta. Nyt voimme tyytyväisinä todeta työn onnistuneen. Käyttäjät kertovat aluetietojärjestelmän hyödyllisyydestä, hyötyjinä ovat sekä potilaat että heitä hoitavat terveydenhuollon ammattilaiset. Myös rahoittajat antavat työllemme tunnustusta jatkorahoituksen muodossa. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin. Viitetietojen katselu oli vasta ensimmäinen askel kohti saumattoman palvelun toteutusta. Seuraavana mukaan tulevat informaatiopalvelu, palveluketjut ja toimintatapojen kehittämishankkeet. Julkisen terveydenhuollon lisäksi mukaan on tulossa sosiaalitoimi ja yksityissektori, jatkossa myös valtakunnalliset toimijat.

Suuri kiitos kuuluu sekä projektiväelle että käyttäjäkunnalle innostuneesta ja ennakkoluulottomasta suhtautumisesta uusiin haasteisiin. Ja niitä on riittävästi myös tulevaisuudessa!

Tepa Luojukoski
projektipäällikkö

Tiedot käyttöön

Effican adapteria on testattu Kokemäen terveyskeskuksessa vähän yli kuukauden. Kokemäki on jo aloittanut omien viitteiden tuottamisen. Muut viisi Efficaa käyttävää terveyskeskusta saadaan näillä näkymin kesäkuun aikana tuotantoon mukaan.

Pegasoksen adapteria pilotoidaan Harjavallan terveyskeskuksessa. Siellä viitteiden tuottaminen saadaan käyntiin kesäkuun aikana, joten muut viisi Pegasosta käyttävää terveyskeskusta saadaan mukaan syksyyn mennessä.

Siten kaikki julkisen puolen terveydenhuollon asiakastiedot ovat käytössä Satakunnassa yli organisaatorajojen tämän vuoden aikana.

Nykyistä ja tulevaa

Kaikki Satakunnan terveyskeskukset ovat tehneet päätöksen Fiale -aluetietojärjestelmäpalvelun käyttöönotosta. Käyttö on laajenemassa myös muualle - esimerkkeinä esikoissairaanhoito, työterveyshuolto ja yksityiset lääkäriasemat. On aika kerrata vähän vanhaa ja luoda katsaus myös tulevaan.

Aluetietojärjestelmän palvelut toimittaa Fujitsu Services Oy alihankkijansa Itella Suomi Oy:n (entinen Atkos Oy) kanssa. Yritykset myös vastaavat palvelujen toimivuudesta.

Osoittanut hyödyllisyytensä

Business Manager Kirsti-Liisa Orasmaa Itella Suomi Oy:stä kertoo kentältä saadun palautteen olleen pääosin myönteistä.

- Olemme saaneet Satakunnastakin myönteistä palautetta. Palvelu on osoittanut hyödyllisyytensä. Toiminnallisuudessa on ilmennyt myös puutteita varsinkin suostumusten ja palveluketjujen käsittelyn osalta. Järjestelmän uusi versio, jossa puutteet on korjattu, saadaan käyttöön jo kesäkuun alussa.

- Olemme tänä vuonna kehittämässä myös Fialen valtakunnallista versiota. Se saadaan käyttöön parhaassa tapauksessa ensi vuoden alusta. Silloin pääsemme paljon puhuttuun tavoitteeseen eli satakuntalaisen asiakkaan tiedot ovat käytettävissä vaikka Inarin terveyskeskuksessa, mikäli se on liittynyt palveluun mukaan. Valtakunnallista versiota tarvitaan myös muista syistä: asiakkaat muuttavat sairaanhoitopiiristä toiseen, monet ostopalvelut toimivat yli piirirajojen ja valtakunnalliset toimijat (Kela, yksityissektori) saadaan järjestelmän piiriin.

TerveysViestiKeskus

Pilotoimme parhaillaan sosiaali- ja terveydenhuollon sanomakeskuksen, TerveysViestiKeskuksen, toimintaa, toteaa Kirsti-Liisa Orasmaa.

- Se tarjoaa sosiaali- ja terveydenhuoltosektorille valtakunnallista sanomanvälityspalvelua. Palvelussa välittyvät muun muassa viitetiedot Fiale -aluetietojärjestelmään, hoidon saatavuuden seurantatiedot Stakesiin sekä potilaslaskut ja -kutsut Itellan eKirjepalveluun. Multikirje -palvelun avulla asiakkaat voivat vastaanottaa kirjepostinsa myös Netpostiin eli omaan maksuttomaan sähköiseen postilaatikoonsa Internetissä.

- Palvelun kautta voidaan välittää tietoja myös muille sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntarjoajille sekä hyödyntää liittymiä muihin sanomakeskuksiin. Hoitotakuun käyttöönotto on vauhdittanut asioita, naurahtaa Kirsti-Liisa Orasmaa. Uutista kerrakseen.

Tietoturvallisuus

Fialea käyttävät tai muuten sen kanssa tekemisissä olevat joutuvat useimmin vastaamaan kysymykseen, miten palvelun tietoturvallisuus on taattu. Vastajana on liiketoiminnan

kehityspäällikkö Veijo Ruuskanen Fujitsu Services Oy:stä.

- Fiale -palvelun tuotannossa sekä palvelinten välinen että käyttäjän työasema ja palvelun välinen tietoliikenne on vahvasti suojattua ja salattua. Tietoturvallisten yhteyksien muodostamisessa käytetään sähköisiä varmenteita.

- Fialen tietokannoissa asiakkaan tiedot on salakirjoitettu siten, ettei tietoja voi lukea sovelluksen ulkopuolelta. Asiakastietoa käsittelevien palveluiden käyttö edellyttää käyttäjien vahvaa tunnistamista ja todentamista toimikortilla.

- Seurantalogin avulla voidaan tarvittaessa selvittää, kuka asiakastietoja katsoi, miksi katsoi, mitä näki sekä kuka oli antanut luvan katseluun.

Mitä jatkossa?

- Fiale versio 3.0 on jo piirustuslaudalla. Se on valtakunnallinen informaatio ja hakupalvelu, johon kaikki alan toimijat voivat liittyä yli organisaatorajojen - niin julkinen sektori, yksityinen sektori ja viranomais tahot. Samalla kehitetään nykyisin jo käytössä olevia ominaisuuksia valtakunnallisen käytön vaatimusten mukaisesti. Fiale-palvelusta tulee Fujitsun merkittöte sosiaalitoimen ja terveydenhuollon toimialalle, jonka puitteissa tarjotaan jatkossa esim. autentikointipalveluita, hakemistopalveluita, sanomanvälitystä, arkistoratkaisuita jne.

- Olemme pilotoimassa myös valtakunnallista ammattilaisviestintäratkaisua yhdessä Satakunnan kanssa. ASP palveluna tarjottava selaimella käytettävä suljettu sähköpostinomainen järjestelmä mahdollistaa ammattilaisten kommunikoida keskenään tietosuojatusti ja välittää tarvittaessa luottamuksellista tietoa esim. konsultaatiotilanteissa.

- Pilotoimme omaa mCare -tuotettamme HUS:in teknologiaohjelmassa tämän vuoden aikana. Myös Satakunta on pilotoinnissa mukana. Testaamme erityisesti mobiiliteknologian kotisairaanhoitolle ja kotihoidolle tarjoamia uusia toimintamalleja - kuinka paljon toimintaa pystytään rationalisoidaan ja tehostamaan. mCaren avulla pääsee olemassa oleviin asiakastietoihin. Se sisältää itsessään myös palveluita, joilla pystytään esimerkiksi työnohjaukseen. Se sopii myös valmiisiin ohjelmiin ja Fiale -palveluun.

- Pohdimme jatkuvasti myös sähköisen allekirjoituksen toteuttamistapaa. Teknisesti se voidaan toteuttaa nopeasti, kunhan saadaan kansallinen määräys toteuttamistavasta. Yksi kannatusta saanut menetelmä olisi pankkien käyttämä varmennustapa, joka perustuu pankkien salasanalistoihin, pohdii Veijo Ruuskanen.

Käyttäjien kokemuksia

Fiale otettiin käyttöön ensimmäisissä terveyskeskuksissa viime vuoden kesäkuussa. Käyttökokemukset alkavat siten perustua jo melko pitkään ajanjaksoon ja suureen potilasmäärään.

Kävimme kysymässä muutamissa terveyskeskuksissa, minkälaisia kokemukset ovat olleet.

Kokemäki

Johtava ylilääkäri Heikki Soininen työskentelee sekä Kokemäen että Harjavalan terveyskeskuksissa. Alueen kaupungit, Harjavalta ja Kokemäki sekä kunnat, Kiukainen ja Nakkila, ovat tehneet päätöksen yhteisen Keski-Satakunnan kansanterveystyön kuntayhtymän perustamisesta. Se aloittaa virallisesti toimintansa ensi vuoden alussa. Heikki Soinisella on jo kuukausien kokemus Fialen käytöstä.

- Saan tarvittaessa tiedot ja ohjeet erikoissairaanhoitossa tehdyistä toimenpiteistä. Se on tärkeää varsinkin silloin, kun potilaita siirretään erikoissairaanhoitosta vuodeosastoillemme. Asiakkaan kannalta järjestelmä vähentää monissa tapauksissa turhia käyntejä ja päällekkäisiä tutkimuksia. Se helpottaa luonnollisesti myös lääkärin työtä, samoin kuin monien konsultaatioiden vähentyminen. Palvelusta on siten etua sekä potilaalle ja lääkärille että yhteiskunnalle.

Eura

Lääkäri Terhi Holmström on käyttänyt Fiale -palvelua Euran terveyskeskuksessa viime vuoden kesäkuusta alkaen. Kokemukset ovat olleet hyviä.

- Fialesta on ollut monesti konkreettista hyötyä. Olen saanut muun muassa jatkohoido-ohjeita, joita paperiepi-kriisissä ei aiemmin tullut. Olen monessa tapauksessa nähnyt, miksi potilas on tullut vastaanotolle tai vuodeosastolle, joten olen päässyt jatkamaan hoitoa välittömästi. Potilaat eivät nimittäin usein itse osaa selittää vaivaansa tai tutkimusten tuloksia. Nämä ovat mielestäni yleisesti tunnettujen etujen lisäksi potilaan lisähyötyjä entiseen verrattuna.

- Mielestäni palvelu on nykyiselläänkin, käyttökokemukseni kartuttua, suhteellisen nopea. Mielelläni silti otan vastaan kesäkuussa käyttöön tulevan uudenkin version. Katsotaan, paljonko se nopeuttaa prosessia.

Merikarvia

Lääkäri Jari Sainio kertoo käyttävänsä Fiale -palvelua entistä useammin.

- Kyllä käyttökerrat ovat tihentyneet. Saan potilastiedot entistä nopeammin, pystyn miettimään jatkohoidon paremmin ja tutkimukset ovat vähentyneet.

www.salpahanke.fi

- lue tuoreet tiedot hankkeen etenemisestä

Palvelutiedot yhdestä paikasta

Asiakastietojen katselu aluetietojärjestelmän (atj) kautta etenee koko ajan suunnitelmien mukaisesti. Tällä hetkellä tehdään työtä monella rintamalla myös atj:n sisällön laajentamiseksi. Yksi uusista palveluista on Satakunnan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kaikki palvelutiedot sisältävä SalpaNet.

SalpaNetin pohjana on Fujitsun kehittämä NetCommunity v.8 sisällöntuotanto- ja julkaisujärjestelmä. Tavoitteena on ottaa SalpaNetin ammattilaisversio käyttöön tämän kesän aikana. Se sisältää perustiedot palveluista. Tietoja täydennetään jatkossa siten, että sivusto saadaan jatkossa myös kansalaisten käyttöön.

Tiedot helppo löytää

Salpahankkeessa sivuston tekemisessä ovat mukana Kaija-Leena Wikström, Heli Lukka ja Tuula Haapala. Salpanetin navigointirakenne tekee Kaija-Leena Wikströmin mielestä sivuston helppokäyttöiseksi.

Otetaan navigointiesimerkiksi lastenneuvolapalvelut. Niiden aloitussivulla on tiedot siitä, mihin neuvolapalvelut perustuvat ja kuka niitä järjestää. Valitsemalla haluamansa satakuntalaisen kunnan hakija löytää listan neuvoloista. Valitsemalla haluamansa neuvolan hän löytää neuvolan yhteystiedot ja aukioloajat. Jos neuvolalla on esimerkiksi laatukäsikirja tai se järjestää äiti-/lapsiryhmätoimintaa, tiedot löytyvät sivuilta. Vaikka kunta käyttäisi ostopalveluja, ovat tiedot asiakkaan oman kunnan kohdalla.

Lisäksi SalpaNetistä löytyvät tiedot asiakkaan oikeusturvasta sekä erilaisia tietopankkeja. Esimerkiksi kuntou-

tuksen tietopankista saa tietoja apuvälinetoiminnan järjestämisestä.

SalpaNet on olennainen osa tulevaisuudessa käyttöön otettavaa palveluketjusuunnittelua. Se helpottaa suunnittelua, koska kaikki palvelutiedot löytyvät yhdestä paikasta, toteaa Kaija-Leena Wikström.

Myös järjestöjen palvelut mukana

Järjestöjen palvelutiedot löytyvät tällä hetkellä Satakunnan sairaanhoitopiirin nettisivujen kautta. Sivulla on 132:n satakuntalaisen yhdistyksen yhteys- ja palvelutiedot. Jatkossa ne löytyvät SalpaNetin kautta.

Yhdistykset antavat laaja-alaista palvelua – usein ammattilaisten voimin. Yhdistysten toiminta keskittyy arjessa selviämiseen ja etuuksien selvittämiseen. Myös yhdistysten antama vertaistuki on monessa tapauksessa tärkeää.

Ammattilaiset voivat käyttää järjestöjen palvelutietoja esimerkiksi asiakkaiden kotiuttamistilanteissa. Hoitaja voi katsoa vaikkapa asiakkaan kotipaikkakunnan sydänyhdistyksen yhteystiedot infarktipotilaalle valmiiksi. Yhdistyksistä saa tietoa ja tukea, eikä toipilaan tarvitse olla yksinään pelkojensa kanssa kotona, pohtii Kaija-Leena Wikström.

Valmis paketti

Satakunnassa aikaisemmin saadut kokemukset ovat opettaneet sen, että palvelutiedot kannattaa koota ja päivittää Kaija-Leenan mielestä yhdessä paikassa.

Siten tiedot ovat käytettävissä samalla rakenteella linkitettyinä jokaisen kunnan ja palvelun osalta niiden omille sivuille. Mikäli kunnan sivuilta ei löydy tietoja, koamme tiedot itse omille sivuillemme. Sen jälkeen annamme kunnan omalle pääkäyttäjälle oikeudet ylläpitää yleistekstiä ja linkkiä.

Salpahanke esillä kuntainfoissa

Satakunnan sairaanhoitopiiri järjestää joka kevät ennen talousarvion laatimista kuntainfon jäsenkuntiensa edustajille. Tänä keväänä kuntainfoja järjestettiin neljässä paikassa.

Tämänkertaisissa kuntainfoissa esiteltiin erikseen myös Salpahankkeen tämänhetkistä tilanne ja tulevaisuuden suunnitelmia. Projektipäällikkö Tera Luojukosken mielestä vastaanotto oli kauttaaltaan myönteistä. Asioita käsiteltiin hyvässä hengessä ja kaikilla on halu yhteiseen toimintaan.

Rauman tilanne

Rauman tilaisuuteen osallistuivat muun muassa Rauman kansanterveystyön kuntayhtymän (Rauma, Eurajoki, Lappi, Kodisjoki) johtava hoitaja Leea Hiltunen sekä Rauman sosiaalijohtaja Alpo Komminaho. Rauman kuntayhtymän johtoryhmä on tehnyt päätöksen Fialen käyttöönotosta, mutta käyttöä ei vielä ole aloitettu.

Olemme juuri vaihtamassa terveydenhuollon tietojärjestelmää Efficaksi ja sosiaalihuollossa ollaan vasta hankkimassa kotihoitoon ohjelmistoa. Nykyiset ohjelmistomme ovat täysin vanhentuneita. Siksi käyttöönotto on viivästynyt, toteavat Leea Hiltunen ja Alpo Komminaho.

Käyttöönotto on tehty kuulemamme mukaan realistiselta pohjalta, ja liikkeelle on lähdetty oikealla tavalla.

Olen todella tyytyväinen Fialen antamiin mahdollisuuksiin. Olin itse kehittämässä toimintamalleja jo makropilotin aikana, joten tiedän mistä on kysymys, toteaa Alpo Komminaho.

Ratkaisu

Tera Luojukoski on ehdottanut tutustumistavaksi Raumalle samanlaista kokeilukäyttöä kuin yksityisille lääkäreille.

Lähdemme liikkeelle suppealla käyttäjämäärällä, jotta sekä me että raumalaiset saavat Fialesta kokemuksia. Ehdotukseni on otettu myönteisesti vastaan, samoin kuin Laviassa, joka on hiukan samanlaisessa tilanteessa. Siten saamme alueemme kaikki terveyskeskukset käyttöön mukaan jo tämän kesän aikana.

Mitä hyötyä palvelutiedoista?

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutiedot ovat SalpaNetin avulla ammattilaisten käytettävissä tämän kesän aikana ainakin perustietojen osalta.

Kävimme kysymässä Satakunnan keskussairaalassa kuntoutussuunnittelija Elina Lehmukselta, mitä mieltä hän on kaavailusta verkkopalvelusta.

Monia toimijoita

Elina Lehmuksen mukaan kuntoutuksen kokonaiskenttää on tosi hankala hallita.

Esimerkiksi suonikohjupotilaiden kohdalla kuntoutusketju on lähes aina sama ja helposti hallittavissa. Lääketieteellisen, ammatillisen tai sosiaalisesta kuntoutuksen kenttä on kuitenkin niin laaja, että monille kuntoutetta-

ville palvelut on räätälöitävä erikseen tarpeen mukaan. Termitkin vaihtelevat - meille kuntoutettava on potilas, jollekin muulle organisaatiolle asiakas. Pääsääntö on kuitenkin se, että kuntoutettavan asioita hoitaa moni eri hallinnonala, vakuutusyhtiö tai Kela.

Esimerkiksi ammatillisessa kuntoutuksessa toimijat vaihtelevat muun muassa sen mukaan, onko kuntoutettava työelämässä, tulossa työelämään, syrjäytynyt, onko hänen terveydentilassaan muita ongelmia, mitkä ovat hänen omat resurssinsa tai onko työssä olevan työnantaja iso vai pieni yritys tai yhteisö.

Palvelutiedoista apua

On tosi hienoa, että SalpaNet saadaan käyttöön. Silloin kaikki alueemme kuntoutuspalvelut löytyvät samasta paikasta. Erityisesti kaipaamme päivittäisessä työssäni tietoja siitä, mitä palveluja ja missä tilanteissa eri tahot antavat, mitä yhteistyötasoja eri tilanteissa löytyy ja mitkä ovat palveluun pääsyn reunaehdot.

Tiedän, että tavoitteena on kehittää myös kuntoutuksen palveluketjusuunnittelua atj:n avulla tulevaisuudessa. Odotan mielenkiinnolla, mihin kehitystyössä päästään näinkin räätälöidyissä palveluissa, pohtii Elina Lehmus.

Sähköiset palvelut tulossa ryminällä

Sähköisiä palveluja suunnitellaan kasvavalla vauhdilla yhteiskunnan eri toimintojen tehostamiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuolto ei tässä kehityksessä ole ollut aivan kärkipäässä, hyvässä tuntumassa kuitenkin. Suunnitelmia on tehty ja tehdään tälläkin alalla entistä enemmän.

Eräs tärkeimmistä alan hankkeista on potilastietojen sähköinen arkistointi. Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt suunnitelmistaan sairaanhoitopiirien kannanotot pikaisesti.

Keskitetty arkisto

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut sähköisen arkistoinnin periaatteita yhteistyössä eräiden sairaanhoitopiirien, arkistolaitoksen, vakuutusyhtiöiden ja Sitran kanssa. Ehdotuksessa otetaan kantaa keskitetyn arkiston puolesta. Keskitetyn arkiston vahvuksina nähdään toimintavarmuus, turvallisuus, kustannustehokkuus ja kehityspotentiaali.

Keskitetyn arkiston järjestäminen edellyttää ehdotuksen mukaan yhtä toimijaa, joka voi vastata sille uskotun tehtävän toteuttamisesta kansallisesti. Kansallisella toimijalla on kaksi päätehtävää. Ensinnäkin se edustaisi kaikkia niitä viranomaispalveluja, joita tarvitaan sähköisen sairauskertomuksen toimintaa varten, kuten tunnistaminen, varmentaminen, sähköinen allekirjoitus ja koodistot. Toiseksi sen tehtävänä olisi huolehtia palvelun kaupallisesta kilpailuttamisesta tietoliikenteen, käyttöpalvelun sekä muiden teknisten ratkaisujen osalta siten, että palvelu toimii luotettavasti koko ajan.

Lisäksi kansallinen toimija vastaisi koko palvelun yleisestä kehittämisestä ja ajantasaisuudesta. Se ei kuitenkaan tuottaisi palveluja, vaan järjestäisi ne yhteistyössä viranomaisten kanssa ja kilpailuttaisi myös kaupallisia toimijoita.

Mistä on kyse?

Miten keskitetty arkisto sopii yhteen Satakunnan omien suunnitelmien kanssa? Vastajana on Satakunnan sairaanhoitopiirin Kertomus-hankkeen hankepäällikkö Tuire Mikola.

- Keskitetyn toimijan malli on mielestäni hyvä, kunhan arkistoinnin toimintamallit ja palvelun toiminnallisuus suunnitellaan yhdessä alueiden kanssa. Sen sijaan teknisiä ratkaisuja ei mielestäni pidä lyödä lukkoon liian aikaisin, vaan ne kannattaa ratkaista suunnittelun edetessä, kun tiedetään enemmän palvelun vaatimuksista. Lisäksi arkiston ja potilastietojärjestelmien välinen työnjako on suunniteltava tarkkaan. Oma mieltäni askarruttaa esimerkiksi se, paljonko joudumme toteuttamaan arkistointia koskevia, säilytysaikoihin liittyviä, vaatimuksia potilastietojärjestelmiin vai saammeko säilyttää niissä tietoa operatiiviseen käyttöön kuten tähänkin asti on tehty.

- Olettamukset arkiston teknisistä ratkaisuista ja toiminnallisuudesta ovat tässä vaiheessa aivan liian aikaisia. Viitetietokantaa tarvitaan joka tapauksessa vielä pitkään, joten atj:n nykyiseen käyttöönottoprojektiin suunnitelmilla ei mielestäni ole vaikutusta. Menee pitkään ennen kuin potilaan hoitotiedot ovat kattavasti ja keskitetyksi arkistossa. Entä miten arkistoidaan esimerkiksi yksityisen terveydenhuoltosektorin tuottamat hoitotiedot tai sosialitoimen tuottamat tiedot?

Kertomus-hanke

Kertomus-hanke sisältää monia projekteja. Missä vaiheessa niissä ollaan?

- Aluetietojärjestelmän laajentamisen ensimmäinen vaihe Satakunnassa on kuvien käsittelyn säilyttäminen palveluna siten, että kuvantamispalveluiden tuottamien kuvien katselu viitejärjestelmän avulla yli organisaatorajojen on mahdollista. Palvelun suunnittelu ja vaatimusmäärittelyt on tältä erää tehty. Olemme käynnistämässä palvelun hankintaa siten, että sairaanhoitopiirin kuvat olisivat käytettävissä vuonna 2006 ja terveyskeskusten 2007. Siten kuvat olisivat kattavasti kaikkien käytössä vuonna 2008. Hankinnassa otetaan huomioon STM:n johdolla tämän vuoden aikana tehtävät sähköistä arkistointia koskevat arkkitehtuurimääritykset, jotta Satakunnalla on valmiudet liittyä kansalliseen arkistoon STM:n aikataulun ja mallien mukaisesti.

- Muita keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa potilastietojärjestelmien uudistaminen erikoissairaanhoitossa 2006 alkaen ja yhteistyön tiivistäminen perusterveydenhuollon kanssa potilastietojärjestelmien käytössä ja kehittämisessä. Lisäksi työlliställä on lähete-palautte-palvelun käyttöönotto 2006-2007. Palvelun käyttöönotto siihen sisältyvine viestinvälityspalveluineen riippuu potilastietojärjestelmien uudistamisaikataulusta.

- Alueellisten palveluiden käyttäjät tarvitsevat myös käytön tukea; Kertomus-hankkeessa on käynnissä Alueellisen tukipalvelun pystytys ja pilotointi siten, että palvelu olisi otettavissa tuotantoon tämän vuoden marraskuussa, listaa Tuire Mikola.

Salpa Atk-päivillä Helsingissä

Terveydenhuollon Atk-päivät järjestetään tänä vuonna Helsingissä ma-ti 30.-31. toukokuuta.

Salpahanke on päivillä esillä ainakin kahdessa sessiossa. Avajaispäivän 2. sessiossa, jonka aiheena ovat "Alueelliset toteutukset" Satakunnan sairaanhoitopiirin atk-päällikkö Tuire Mikola alustaa klo 16-16.30 aiheesta "Potilastietojärjestelmien yhteensovittamisen haasteet". Tuire puhuu aiheesta toki laajemminkin kuin Salpahankeen osalta.

Tiistaina 6. sessiossa, jonka aiheena ovat "Asiakaslähtöiset integroidut palvelut" projektipäällikkömme Tera Luojukoski kertoo klo 10.30-11 aiheesta "Aluetietojärjestelmän käyttökokemukset Satakunnassa"

Teran alustuksen jälkeen LuotSatan johtava lääkäri Hannu Virtanen käyttää valmistellun puheenvuoron samasta aiheesta.

Salpa-Sanomats

Julkaisija:

Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, aluetietojärjestelmäpalvelun käyttöönottohanke

Vastaava toimittaja:

Terttu Luojukoski
Puh. 044 707 7665
Fax (02) 627 7689
terttu.luojukoski@satshp.fi

Matti Hyppä
Puh. 044 569 1836
Fax (02) 641 0979
matti.hyppa@dnainternet.net

Internet

www.salpahanke.fi

Paino

Kehitys Oy, Pori

Uutisnurkka

Turvapostikokeilu

Turvapostikokeilu (luotettu sähköposti) alkaa syksyllä. Turvaposti on tarkoitettu myös arkaluontoisten asiakastietojen välittämiseen Fialen käyttäjien välillä.

Salpatuki

Salpatuki palvelee Teitä myös kesälomien aikana osoitteessa salpatuki@satshp.fi. Apua saa myös puhelinnumerosta 044 707 7675.

Matkapuhelin avuksi

Olemme mukana kokeilussa, jossa testataan matkapuhelimen käyttöä tiedonvälityksessä asiakkaan kotona annetun hoidon tai palvelun yhteydessä. Tarkemmin tämän lehden 2. sivulla (Veijo Ruuskanen).

Tietoa

Henkilökunnan lomallaoloajat, ohjeet, tiedotteet, yhteystiedot ja paljon muuta löydätte edelleen osoitteesta www.salpahanke.fi